

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LVIII. — Izdan in razposlan dne 1. novembra 1882.

154.

Ukaz ministerstva za deželno bran od 1. dne novembra 1882,

o izvršenih določilih k postavi od 2. oktobra 1882, s katero se več paragrafov vojne postave od 5. decembra 1868 izpreminja.

V izvršbo postave od 2. oktobra 1882, s katero se izpreminja več paragrafov vojne postave od 5. decembra 1868, vzvidelo se je ministerstvu za deželno bran po domembu z državnim vojnim ministerstvom ukazati takó le :

I.

K §^{ma} 4.

Službena dolžnost v vojnem pomorstvu.

1. Od časa, ko se začne moč te postave, bode vojni službi podvržene može, kateri se po §. 14 iste postave vrstijo v vojno pomorstvo, — izimši v točkah 2 in 3 tega člena imenovane — potrjevati (asentirati) z dolžnostjo štiriletne službe v liniji in peteroletne službe v rezervi, dobrovoljce enoletnike pa skup na devetletno službo.

2. Štiri leta služiti v liniji dolžni bodo poslej tudi tujei z Najvišjim dovoljenjem Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva vojnemu pomorstvu pristopajoči, po tem tisti tozemci (domači), kateri — dovršivši službo v vojnem pomorstvu — dobrovoljno vnovič vstopijo v isto.

3. Taki pod vojno dolžnostjo stoječi, katere je uradoma vrstiti s podaljšano službo v liniji na eno ali na dve leti, naj se potrjujejo za vojake takó, da jim bode služba v liniji trpela pet, odnosno šest let in v rezervi pet let.

4. Vojaki stoječega vojstva, katere o času njihove vrstitve predstavijo v vojno pomorstvo, da se založi dopolnitvena potrebsčina, — v kar je izbirati najraje take, kateri se sami dobrovoljno oglašajo, — prevzemajo službeno dolžnost, kakor je ustanovljena za vojno pomorstvo.

Takisto pristoji tudi samo devetletna skupna službena dolžnost z namembo v vojno pomorstvo potrjenim dobrovoljcem enoletnikom učečim se zdravilstva, če jih prestavijo k vojnemu pomorstvu.

Tisti pod vojno dolžnostjo stoječi možje iz vojstva (armade) in nadomestne reserve, katere na jih prošnjo z dovoljenjem državnega vojnega ministerstva — dokler jim teče službena dolžnost — prestavijo v vojno pomorstvo, in pa nadomestni rezervisti, katere neposrednje v vojno pomorstvo potrdijo, bivajo ugodnosti krajše skupne službe, kakersna je vojnemu pomorstvu ustanovljena, samo tedaj deležni, kadar so v vojnem pomorstvu štiri leta djanjsko (prezentno) služili.

5. Pod vojno dolžnostjo stoječi, katere — predno izteče devetletna skupna služba — od vojnega pomorstva prestavijo k stoječemu vojstvu, dolžni so:

- a) ako so štiriletno službo v liniji, oziroma enoletno dobrovoljsko prezentno službo v vojnem pomorstvu djanjsko dopolnili, devet let pri vojstvu in dve leti pri deželni brambi služiti,
- b) a v drugem slučaju so dolžni deset let pri vojstvu in dve leti pri deželni brambi služiti.

Prehodna
določila.

6. V §. 4 vojnemu pomorstvu postavljena službena dolžnost razteza se tudi na take vojni dolžnosti podvržene možje, kateri ta čas, ko se ta postava razglasi, v liniji pri vojnem pomorstvu služijo (člen II postave), med katere spadajo tudi do one dobe v vojno pomorstvo potrjeni možje stavnega (nabornega) leta 1882.

7. Enoletni dobrovoljci vojnega pomorstva, ki so od 1. dne januarja 1879 sem potrjeni, imajo, tudi če so uže v rezervi, samo dolžnost vsega skup devet let služiti, a tisti v točki 2 tega člena omenjeni službo dolžni, kareri v istem razdobji do začetka veljavnosti te postave vstopijo, samo dolžnost triletne službe v liniji.

II.

K §^{ta} 4.

Službena dolžnost v nadomestni rezervi.

1. Dolžnosti desetletne službe v nadomestni rezervi in dveletne službe v deželni brambi podvrženi so nadomestni rezervisti, katere počenši od stave 1883 potrdijo izmed letnih vrst, klicanih na stavo po začetku veljavnosti te postave.

Gledé začetka službovne dolžnosti teh nadomestnih resezistov veljajo določila predposlednjega odstavka §. 4 te postave.

Prehodna
določila.

2. Nadomestni rezervisti letne vrste 1860 in starejih letnih vrst ostajejo v službeni dolžnosti nadomestne reserve do 31. dne decembra tistega leta, v katerem dopolnijo 30. leto svoje dobe, ter prestopijo po tem v deželno brambo z dveletno službeno dolžnostjo.

Taki, ki pripadajo tem letnim vrstam ter jih je po številu žreba (loza) dodatno staviti v nadomestno reservo, imajo enako-službeno dolžnost.

III.

K §^{ta} 4.

Dvostroko vračunjanje dobrovoljne prezentne službe vojakov, služečih pri vojaških godcih in v konjištvu.

1. Na ugodnost, da bode leto, ki ga kdo v prezentni službi dobrovoljno prebode, šteto za dve leti v čas službe pri rezervi, imajo pravico vojaki, služeči pri

vojaških godcih, dalje konjiki, le-ti vendar samo tedaj, če so svojo službo v liniji pri konjištvu odslužili, in sicer v obeh slučajih pod naslednjimi uveti:

- a) ako je popolnem dovršen čas službe v liniji ali podaljšane prezentne službe, na se vzete namesto prestopa v reservo, ali o dobrovoljnem vnovičnem vstopu v djanjsko službo iz rezerve, po tem
- b) ako se djanjska služba brez uživanja podoficirske službene nagrade in
- c) v službenem staleži vojaških godcev in konjiških polkov (regimentov) nadaljuje.

Dovoljenje za nadaljevanje djanjske službe od leta do leta podeljuje poveljnik krdela. Dovoljenje naj se podeli, ako je to od koristi za službo.

2. Dobrovoljno prevzeto leto prezentne službe se začinja in končuje z rokom za občno dajanje dopusta; za podoficirje, katerim z 31. dnem decembra mine užitek podoficirske službene nagrade, začinja se isto s 1. dnem januarja.

3. Vsled tega, da se komu leto, katero je prebil v prezentni službi, računi za dve leti, skrajšuje mu se čas službe v rezervi za dve leti, in skupna služba v vojstvu za eno leto.

Samo en del dobrovoljno prevzetega leta prezentne službe ne računi se nikomur podvojno.

4. Ako kdo izstopi iz djanjske službe, predno mine prevzeto leto prezentne službe, to mu se isto v naslednjih slučajih ne računi za dve leti, namreč:

- a) kadar je kdo po §. 40 c) in po §. 54 te postave odpuščen od vojaščine ali pa dopust (urlavb) dobil;
- b) kadar kdo po §. 27 te postave v nadomestno reservo prestopi;
- c) kadar je kdo vsled superarbitrarne klasifikacije (sklepa nadpregledne komisije) dobil dopust čez tri mesece;
- d) kadar se komu pred časom dá dopust, kar se ima zgoditi, kadar pretrpi kazen ječe, in pa tudi tedaj, ako je dobrovoljno dalje služeči vojak v prevzetem prezentnem letu bil trikrat z zaporom pokaznjen ter se ne zdi biti več od koristi za službo pridržati ga.

5. Tudi se prezentno leto ne računi za dve leti vojaku, kadar mu se kazni ječe, ali tudi tak preiskavni zapor, za katerim ga v ječo obsodijo, začne v tečaji prevzetega prezentno-službenega leta ter traje čez tisto leto.

6. O času splošne ali delne mobilizacije (spreme ali naprave na vojsko) računi se tekoče prezentno leto samo tedaj za dve leti, če je od njega uže preteklo devet mesecev, ali pa, če se ostanek prevzetega prezentnega leta, katero je mobilizacija pretrgala, po demobilizaciji (razpremi ali razpravi) odsluži.

IV.

K §^{tn} 14 b) in §^{tn} 15 c).

Dobrovoljni pristop na „ves čas, dokler je vojska“.

1. Za dobrovoljni vstop v stoječe vojstvo (vojno pomorstvo) „na čas vojske“ potrebno je, da se izpolnijo uveti v §§. 19 in 20 vojne postave naštetih.

Take dobrovoljce smejo vzprijemati krdela pešcev in lovcev, odnosno njihove dopolnitvene čete, a ostala v §. 115, 2 navodila v izvršitev vojne postave navedena krdela in pa pratežno (vozarsko) krdelo, odnosno njihove dopolnitvene

čete smejo jih samo tedaj, ako je dobrovoljec v dotični vrsti orožja uže služil ali ako se po njegovem rokodelstvu ali sicer vsled njegove spretnosti more brez dvojbe pričakovati, da postane v kratkem za dotično krdelo uporaben.

2. Taki dobrovoljci smejo o času občne mobilizacije precej vstopiti, — a ob delni mobilizaciji smejo na pooblastitev državnega vojnega ministerstva samo pri tistih krdelih, katera je zadela mobilizacija.

Dopolnitveno-okrajna poveljstva, kakor tudi krdela (dopolnilne čete), dolžna so ta dobrovoljni vstop, kolikor koli morejo — pospeševati ter dobrovoljcem na roko iti pri nabavljanji potrebnih listin (pisem).

3. „Na čas vojske“ potrjeni dobrovoljci odpuščajo se od vojaščine na posebno ukazilo državnega vojnega ministerstva, čim nastane demobilizacija (razprema).

4. S potrjenimi „na čas vojske“, kateri pripadajo eni na stavo v času, dokler traje vojska, poklicanih letnih vrst, postopati je, ko nastane demobilizacija, gledé tega, kako naj svojo vojno dolžnost naj dalje izpolnjujejo, po njih letni vrsti in žrebu.

Takim „na čas vojske“ potrjenim, kateri po dokončani vojski nimajo nadaljšnje vojne dolžnosti, sme se dopustiti, da prevzamejo zakonito službeno dolžnost, kadar se vzvidi za službo koristno, dotičnike pridržati. Pri nedoletnikih (maloletnikih) potrebna je v to vnovična privolitev njih očeta ali varha.

5. Pristop „na čas vojske“ k c. kr. deželni brambi, kakor pristop dobrovoljcev sploh k isti, dopušča se takim domovinsko pravico v državnem ozemlju imajočim tozemcem, kateri so svojej stavnej dolžnosti zadovoljili, a niso več podvrženi službeni dolžnosti, ali so vendar vojeviti (vojno-sposobni).

V.

K §^m 15 e).

Predčasno dobrovoljno prestavljanje kadetov stoječega vojstva v djanjsko službo deželne brambe.

1. Kadete (kadete-oficirske namestnike), kateri na poziv državnega vojnega ministerstva prosijo, da bi pred časom bili premeščeni v djanjski stalež deželne brambe, naj poveljnik staležne čete po imenu naznani državnemu vojnemu ministerstvu, predlagaje njihove osebne listine ali pisma.

Le-to ministerstvo jih izbira po tem, kakor nanašajo razmeri v oficirskem staleži vojstva, dovprašavši c. kr. ministerstvo za deželno bran, ter ukazuje, da se dotični kadeti (kadeti-oficirski namestniki) prestavijo k deželni brambi pod pridržkom njihove dolžnosti gledé prezentne in skupne službe.

2. Kadeti (kadeti-oficirski namestniki), kateri se pred redom ali časom prestavijo v deželno brambo, dolžni so tudi svoj morebiti podaljšan čas prezentne službe odslužiti v djanjski službi.

Nazaj v vojstvu se nihče teh več ne prestavlja.

Taki kadeti, ako prestopijo v nedjanjski razmer, predno dovršijo svojo dolžno službo v vojstvu, puščajo (ostavljajo) se v ne djanjskem (dopustnem) staleži deželne brambe, pridržujoč si podoficirsko stopnjo (šaržo) in čin ali rang kadeta.

Niti po tem, ko bodo povišani za oficirje v deželni brambi, ne prestopajo taki več nazaj v c. kr. vojstvo.

VI.

K §^{ta} 21.**Enoletni dobrovoljci.**

1. Predno dovršijo nauke, smejo se — pod pridržkom dokončne razloke, — uvetno kot enoletni dobrovoljci vzprijeti oni stavi podvrženi studenti, kateri o času svojega dobrovoljnega pristopa pripadajo enemu izmed poslednjih dveh letnih tečajev na višji gimnaziji ali višji realki ali na katerem tema enakem strokovnem učilišči z najmanj tremi zapovedanimi letnimi tečaji, ali pa poslednjemu letnemu tečaju na takem samo dva zapovedana letna tečaja imajočem učilišči, — ako niso sami krivi zamude gledé dovršbe nauk, (glej sem zasezajoče ter vsled ministerskih domemb predrugačene točke §^{ta} 125 navodila za izvod vojne postave).

Ali taki dobrovoljci se ne smejo vzprijemati poprej nego vstopijo v stavi podvrženo prvo letno vrsto.

2. Če se je kdo za enoletnega dobrovoljca oglasil pa so ga odbili zaradi telesne nepripravnosti, ostaje mu pravica do enoletne dobrovoljske službe tedaj ohranjena za vse sledeče pravilne stave, če se je v času od 1. dne julija tistega leta, ki mu je teklo neposrednje pred nastopom stavne ali vojaške dobe, do začetka stave v tem letu, v katerem je prvič klican na stavo, dal vnovič pregledati ter je ta nadpregled imel enakšen posledek.

Ali tak prositelj naj se za to pravico pred začetkom vsake sledeče pravilne stave, pred katero ima dolžnost priti, v svojem okraji pri pristojnem političnem oblastvu potegne.

Za tega delj je treba — prošnjo za vzprijetje z vsemi prilogami — brez vstopne potrdnice — in s pridetimi odloki od krdela in nadpregledne komisije, s katerimi je bil prositelj zaradi telesne nesposobnosti zavržen, za časa poslati omenjenemu okrajnemu oblastvu, katero primeren zabeležek v stavni imenik vrsti ter spis položi pred domovinsko ali drugo stavno komisijo, kateri bi ta uradni posel preizročen bil.

Ako prositelja najdejo, da je sposoben biti izvršen med vojake, to o njegovi pravici na enoletno dobrovoljsko službo razločuje dopolnitveno-okrajni poveljnik tedaj, kadar dotičnik po žrebni vrsti spada na novinski in nadomestno-reservni kontingent; ako bi pa po žrebni vrsti spadal v deželno brambo, izreka razloko zastopnik deželne brambe; to razloko treba je vpisati v stavni imenik.

Ako se prositelju potrjenemu za vojaka prizná ugodnost enoletnega dobrovoljstva, treba ga je, kadar po žrebni vrsti spada na kontingent novincev in nadomestne reserve, prideliti k krdelu, katero si sam izbere — izimši zdravstveno in pratežno (vozarsko) krdelo; ako pa po žrebni vrsti pripada deželni brambi, prideliti ga je k pristojnemu bataljonu deželne brambe.

Enoletni dobrovoljec, kateri po žrebu spada v nadomestno reservo, vračunja se v novinski kontingent.

Določila te točke uporabljajo se po pripodobnosti tudi na prositelje, katerim pristoji pravica na uvetno podeljenje enoletno-dobrovoljske ugodnosti, in na take, ki so bili v kaki poprejšnji letni vrsti nazaj dani (ne vzprijeti), pa so si med tem časom pridobili usposobljenost za enoletno dobrovoljsko službo.

3. Ako kakega prositelja za enoletno dobrovoljsko službo odbijejo zaradi nedovoljnosti njegovih znanstvenih ali drugih izkazov, to mu je na voljo,

v 14 dneh, računeč od dne, ko mu je odlok bil vročen, vpodati utečaj (rekurs) pri tistem vojaško-teritorijalnem oblastvu, v katerega področji ima svojo domovinsko pravico.

Zoper nepovoljni odlok tega vojaškega oblastva sme prositelj v enakem roku uteči se na državno vojno ministerstvo, katero o stvari razloča dovprašavši dotično ministerstvo za deželno bran.

Ako prositelj po žrebu spada v deželno brambo, to naj vpolaga utečaj zoper nepovoljni odlok prve stopinje pri poveljstvih deželne brambe in na nadaljnji stopnji pri c. kr. ministerstvu za deželno bran.

4. Taki možje iz ene stavi podvržene letne vrste, ki so bili od 1. dne januarja do začetka pravilne stave kot enoletni dobrovoljci ali kot uvetni enoletni dobrovoljci potrjeni v kako krdelo ali kak zavod pri vojstvu, naj se vzprimejo v stavni imenik. Tiste izmed njih, kateri po posledku stave dotičnega leta njih letni vrsti in žrebu primerno pripadejo deželni brambi, naj staležne čete — na podlogi dotičnega precej po stavi prejetega priobčila dopolnitveno-okrajnega poveljstva — predstavijo k pristojnemu bataljonu deželne brambe.

Izmed teh, ki so v dobi od 1. dne januarja do začetka pravilne stave kot enoletni dobrovoljci potrjeni v vojstvo, imajo se v ta namen, da se po §. 63 navodila v zvršbo vojne poslave ustanovi, koliko je novincev oddati, od novinskega kontingenta naprej kot v dobro pisani odračunjati samo tisti, kateri ne pripadajo nikaki na stavo poklicani letni vrsti. Nasproti naj se takšni po žrebu na novinski ali nadomestno-reservni kontingent spadajoči, v kako stavi podvrženo letno vrsto šteti dobrovoljci vračunajo v novinski kontingent med samo stavo, ter na podlogi vpisov v stavni imenik.

Tiste, ki so od 1. dne januarja do začetka pravilne stave in takisto od konca te stave do 31. dne decembra stavnega leta kot enoletni dobrovoljci pristopili — pripadajoč kateri na stavo poklicani letni vrsti — ter bili kot taki uvetno vzprijeti, naj staležna četa, ako po posledku obračuna kontingentov tistega leta z ozirom na njih žreb (loz) v deželno brambo spadajo, vsled priobčila dopolnilno-okrajnega poveljstva z 31. dnem decembra prestavi v pristojni bataljon deželne brambe.

Takšni o obračunu kontingentov po žrebu v nadomestno reservo spadajoči dobrovoljci ostajó v službeni dolžnosti vojstva ter se vsled tega vračunajo v novinski kontingent.

Vsi taki enoletni dobrovoljci, ki bodo v enem stavnem letu do 1. dne oktobra potrjeni v vojstvo, bodi po dobrovoljnem pristopu, bodi po pravilni stavi, ter spadajo v katero na stavo poklicano letno vrsto, smejo prezentno službo v vojstvu samo tedaj nastopiti (začeti) v tistem letu, kadar se po posledkih stave more dne 1. oktobra s polno gostovostjo misliti, da pri obračunu kontingentov previdoma ne pridejo k deželni brambi.

Torej je dolžnost krdel in zavodov, pri katerih se takšni dobrovoljci oglasé za prezentno službo, predno bodo predstavljeni (predočeni, prezentirani), obrniti se na pristojno dopolnitveno-okrajno poveljstvo za potrebno dopoved ali pojasnilo.

Ako bi se pa vendar pokazalo pri obračunu kontingentov, da enoleten dobrovoljec, kateri je uže v prezentni službi, po svojem žrebu spada v deželno brambo, treba je brezuvetno tudi njega prestaviti v pristojni bataljon deželne brambe.

Ako bi se z ozirom na razmere oficirskega staleža v deželni brambi prestavljanje dobrovoljcev va njo opustilo, oznani se to pravočasno.

5. Taki prositelji za enoletno dobrovoljsko službo, kateri so prišli na pravilno stavo a so bili zarad svoje nesposobnosti za vojno službo nazaj dani, imajo v tem slučaju, če prosijo, da bi bili še tisto leto kot enoletni dobrovoljci potrjeni, dolžnost stopiti neposrednje v deželno brambo, čim so po svojem žrebu v dotičnem letu njej pripadli.

Treba je torej pri prositeljih, kateri z ozirom na posledek pravilne stave tistega leta po žrebu pripadejo deželni brambi, to v vstopni potrdnici ali sve-dočbi poočititi.

Po izteku stavnega leta pa ne smejo prositelji, kateri bodo v prvem prihodnjem letu še podvrženi stavi, neposrednje v deželno brambo stopati.

6. Tisti visokošolci učeči se zdravilstva, kateri hočejo kot doktorji zdravilstva enoletno dobrovoljsko službo v vojaško-zdravstveni službi odriniti, naj za izimni odlog prezentne službe do 1. dne oktobra tistega leta, v katerem 27. leto svoje dobe dopolnijo, najpozneje v tistem letu, v katerem dovršijo 24. leto svoje dobe, in to pred 1. dnem oktobra tistega leta prosijo pri vojaškem (deželno-brambenem) teritorialnem oblastvu, v področji katerega je porazmeščena staležna četa, ter prošnji prilagajo izkaze gledé svojih nauk (studij).

7. Enoletni dobrovoljci in za take uvetno vzprijeti dobrovoljci pod vojno dolžnostjo stoječi vrščujejo se v stalež z dnem, katerega bodo potrjeni za vojake; a tisti izmed omenjenih pod vojaško dolžnostjo stoječih môž, ki se potrdijo na pravilni stavi (točka 2 tega člena), prijemljejo se v stalež po splošnih določilih, ki za vrstitev v stalež veljajo vrstnikom v tistem letu potrjenim.

Čas službe računi se od dne vrstitve v stalež.

Tistim enoletnim dobrovoljcem, kateri se potrdijo predno stopijo v dobo stavi podvrženo, šteje se službeni čas, ako prezentno službo — bodi dobrovoljno bodi vsled poklica o kaki mobilizaciji — nastopijo najpozneje v tistem letu, v katerem so v prvi na stavo klicani letni vrsti, od 1. dne oktobra tistega leta, ko so bili potrjeni, ali od dne vrstitve, kateri pride po 1. dnevi oktobra; a če prezentno službo začno stoprv (še le) po izstopu iz prve letne vrste, šteje jim se od 1. dne oktobra tistega leta, v katerem dovršijo 20. leto svoje dobe.

Ako se enoletni dobrovoljec, ki je potrjen preden je stopil v dobo stavi podvrženo, vsled mobilizacije predstavi v djanjsko službo pred 1. dnem oktobra tistega leta, katerega je bil potrjen za vojaka, to mu se šteje službeni čas od dneva predočbe.

Tistim visokošolcem zdravilstva, kateri so se potegnili za izimni odlog do 27. leta dobe, a niso dosegli akademičnega doktorstva, ne vračunja se v skupno službo čas od 1. dne oktobra tistega leta, v katerem nastopijo 28. leto svoje dobe, do časa, ko službo bodi iz dobre volje, bodi vsled mobilizacije začno.

8. V vseh v tej postavi navedenih slučajih, ko bode kak enoletni dobrovoljec ali kot tak uvetno vzprejet človek sodno obsojen, ima dotična staležna četa pri vojstvu kazenskega sodišča razsodilo položiti pred državno vojno ministerstvo, a pri deželni brambi pred ministerstvo za deželno bran; na to se po zakonitem poti ukrene razloka o izgubi ugodnosti enoletne dobrovoljske službe.

9. O svojem trošku služeči enoletni dobrovoljci, kateri prezentno službo odslužijo v staleži moštva, smejo preiti povsem v erarno oskrbo, obleko in opravo (opremo) brez dolžnosti stanovati vojašnici, ako pri staležni četi v četrtletnih predtečnih obrokih odštejejo zameno ali odškodbo, kakor je za dotično vrsto orožja ali stroko (branšo) ustanovljena in razglašena.

Ako tak pod vojno dolžnostjo stoječ mož v teku letne četrti izstopi iz erarne oskrbe, naj se njemu, odnosno njegovemu pravonasledniku vrne na mesečine izračunjeni del položene povprečnine (pavšala).

10. Oni prositelji, kateri želé enoletno dobrovoljsko službo vršiti ob državnem trošku, dolžni so svojo ubožnost izkazati s tako svedočbo (izpričevalom) občinskega županstva, v kateri se imajo razložiti imovinski in dohodkovni razmeri prositeljeve rodovine in prositelja samega, in pa z rodovinsko dopovednico.

Svedočbo občinskega županstva naj potrdi okrajni glavar (mestni župan), kateri je dolžan, dotične razmere kaj na tanko presoditi.

Temu presojevanju naj služi v merilo, da z ozirom na določila obsežena v poprejšnji točki enoletni dobrovoljec v to, da bi mogel odslužiti enoletno prezentno službo, potrebuje pri pešcih, lovcih, pri topniških, vojno-inženirskih, pionirskih (okopniških), pratežnih (vozarskih) in zdravstvenih krdelih po 150 gld., kot zdravnik in lekarnik 180 gld., naposled kot živinozdravnik 150 gld.

Kdor hoče biti enoleten dobrovoljec pri konjištvu o svojem trošku, mora izkazati najmanj 380 gld. dohodka. O prošnjah za vzprijem v to orožje o državnem trošku razločuje za vsak slučaj posebej državno vojno ministerstvo, odnosno ministerstvo za deželno bran, oziraje se v tem na razmere državnega proračuna ali preudarka.

11. Tiste rezervne oficirje, ki se imajo o kaki mobilizaciji v zmislu §. 21 te postave — še predno jim poteče dolžnost desetletne službe v vojstvu — po potrebi in razloki državnega vojnega ministra uporabljati pri deželni brambi, treba je na čas vojske s pridržbo njihove zakonite vojne dolžnosti prideliti v stalež deželne brambe, dočim se v staležni četi vojstva pišejo med nadštevilne ali čezštevilne. Tudi se smejo po dovršbi vojske taki izmed teh še pod službeno dolžnostjo vojstva stoječih oficirjev, kateri hočejo dobrovoljno v deželni brambi ostati, na njih prošnjo s privolbo državnega vojnega ministerstva izimno v tem razmeru pustiti.

12. Vsi v poslednjem letu svoje službene dolžnosti pri vojstvu stoječi, izmed enoletnih dobrovoljcev imenovani rezervni oficirji in drugi rezervni gažisti (mesečni plačanci), — kateri ne bi morebiti na svojo prošnjo s privolitvijo ministerstva za deželno bran izimno ostali v rezervi, — prestavijo se brezuvetno z 31. dnem decembra tistega leta, a v slučaju zakesnitve pozneje v deželno brambo.

Taki rezervni oficirji in drugi rezervni gažisti, kateri želé ostati v rezervi, naj svojo dotično prošnjo do 10. dne septembra poslednjega leta svoje službene dolžnosti v vojstvu vpodado pri staležni četi ter je treba to prošnjo s pridjanimi osebnimi listinami ali pismi vred položiti pred državno vojno ministerstvo.

Prošnja za ostajo v rezervi, ki se po 10. dne septembra vpoloži, ne jemlje se sploh v ozir.

V rezervi izimno puščeni oficirji in drugi gažisti smejo se v slučajih posebnega ozira vrednih, — precej prestaviti v deželno brambo, drugače pak vselej 31. dne decembra tistega leta in samo na podlogi prošnje, ki jo dotičnik vpodá do 10. dne septembra pri staležni četi.

Reservnih oficirjev in gažistov, ki so bili uže prestavljeni k deželni brambi, ní dopuščeno, predno jim poteče dolžna dvaletna služba v deželni brambi, nazaj v reservo vojstva prestavljati.

13. Tistim v letu 1882 za vojake potrjenim izmed vojno službo dolžnih, kateri ta čas, ko le-ta postava v moč stopi, imajo znanstveno sposobnost, kakor se v zmislu te postave zahteva za uvetno ali brezuvetno vzprijetje kot enoletni dobrovoljci, ter jo z dotičnimi svedočbami izkažejo, naj na njihovo prošnjo staležna četa, odnosno pristojni deželno-brambeni bataljon pozneje ugodnost enoletne dobrovoljske službe, na slučaj uvetno, še prisodijo tudi tedaj, ako na to v zmislu doslej veljavših vojnih propisov zaradi pomanjkanja (nedostatka) znanstvene sposobnosti niso imeli nikake pravice.

Ali taki, kateri se pozneje oglasé za to uvetno ugodnost, imajo izkazati, da v svojih naukih niso po svoji krivnji zaostali.

Ako staležna četa, oziroma poveljstvo deželno-brambenega bataljona misli, da zahtev ni opravičen, naj prošnjo predloži v višje rešenje, kakor veleva točka 3 tega člena.

14. Vojno službo dolžni možje, ki pripadajo letnim tečajem 1879, 1880 in 1881 linije, kolikor še ne uživajo ugodnosti enoletnega dobrovoljstva, a izkažejo znanstveno sposobnost v to, da jim se dokončno more podeliti le-ta ugodnost, pridružujejo se na svojo prošnjo s privolitvijo državnega vojnega ministerstva v oddelke enoletnih dobrovoljcev, da se teoretično in praktično vzobrazijo, ter se pripuščajo na preskušnjo za rezervne oficirje.

Gledé njihovega imenovanja za oficirje v rezervi merodavni so tudi pri njih sploh veljavni propisi.

Take izmed njih, kateri preskušnjo za rezervne oficirje z ustrežajočim uspehom opravijo ter so najmanj eno leto prezentne službe odslužili, prestaviti je v reservo pod vzdržbo njih skupne službene dolžnosti.

15. Na tiste izmed stoječih pod vojno dolžnostjo, kateri so v času od 1. dne januarja do 28. februarja 1882 kot enoletni dobrovoljci vstopili, ali kot taki uvetno vzprijeti, ako spadajo v katero v tem letu na stavo poklicanih letnih vrst, ne uporabljajo se določila točke 4 tega člena.

Takisto naj se tudi s takimi enoletnimi dobrovoljci iz katere v letu 1882 poklicanih letnih vrst, kateri so po dovršeni stavni dobi vstopili in zdaj že prezentno služijo, ako po posledku obračuna kontingentov deželni brambi pripadejo, a želé ostati v službi pri vojstvu, ne postopa po številu njihovega žreba.

16. Tistim pred začetkom veljavnosti te postave potrjenim enoletnim dobrovoljcem, kateri še niso dosegli vojaške dobe in prezentne službe niso začeli, računí se čas službe samo tedaj od dne vvrstitve, ako prezentno službo — bodi dobrovoljno ali poklicani, vsled kake mobilizacije — nastopijo najpozneje v tistem letu, v katerem dosežejo vojaška (stavi podvržena) leta, drugače pak jim se računí od 1. dne oktobra tega leta, v katerem 20. leto svoje dobe dovršijo.

17. Službeni čas do 31. dne decembra 1881 potrjenih enoletnih dobrovoljcev, kateri v tekočem letu v vojaški dobi stojé ali so to dobo že prestopili, a prezentne službe še niso začeli, izračunjati je po dozdanjih pravilih.

VII.

K §^{tu} 25.

Kandidatje duhovskega stanú.

1. O pravilni stavi za vojake potrjeni kandidatje, odnosno pitomci duhovskega stanú vsake zakonito priznane cerkve in verske družbe imajo po odstavku

1 in 2 §^a 25 te postave — v ta konec, da se morejo bogoslovja dalje učiti, — tedaj pravico na dopust in na svoječasni vzprijem v imenik duhovnikov vojsstva ali deželne brambe, ako uže o času stave poslušajo bogoslovne nauke ali so jih o času svoje vvrstitve (1. dne oktobra) uže poslušati začeli.

2. Za časa, dokler pri kateri bodi zakonito priznanih ver duhovnikov pomanjkuje ali tako pomanjkanje nastati utegne, imajo po odstavku 3 in 4 §^a 25 te postave na to ugodnost uvetno pravico:

- a) tisti za vojake potrjeni učenci predposlednjega letnega tečaja višje gimnazije, kateri niso sami krive zamude v naukih, po tem tudi tisti, ki so potrjeni iz poslednjega letnega tečaja in sicer učenci obeh letnih tečajev tedaj, ako izrekó pred stavno komisijo, da jih je volja posvetiti se bogoslovnim naukom in duhovskemu stanu, odnosno če izkažejo, da jim je vzprijetje v bogoslovje ali za redovniškega novica zagotovljeno;
- b) tisti uvetno vzprijeti enoletni dobrovoljci, kateri so uže postali bogoslovci do časa, ko jim se je ugodnost enoletne dobrovoljske službe dokončno (za trdno) prirekla, ali s tem časom vstopijo v bogoslovje, odnosno v redovniško novišvo (novicijat);

v obeh slučajih pod uveti in utesnili, ki jih tanje določata odstavek 3 in 4 v §. 25 te postave.

3. Na take, ki jih po nadostavi (poznejši ali nadomestni stavi) potrdijo za vojake, uporabljaja se tedaj ta ugodnost v izpolnjevanji vojne dolžnosti, ako so poslušanje bogoslovnih nauk začeli do 1. dne oktobra v tem letu, za katero je bila nadostava (točka 1 tega člena), odnosno ako so o času pravilne stave uže bili v katerem izmed poslednjih dveh letnih tečajev višje gimnazije. (Točka 2 a, tega člena).

4. Razloka o takih pri pravilni ali poznejši (nadomestni) stavi vzdignjenih zahtevih pristoji stavni komisiji s primerno uporabo dotičnih določil navodila v izvod vojne postave (§§. 40 in 56). V vseh drugih po oblastvenem poti rešiti se imajočih slučajih, tudi teh, ki so navedeni v predposlednjem odstavku §^a 25 te postave, naj o vzdignjenih takih zahtevih razloča pristojno poveljstvo dopolnitvenega okraja, odnosno deželno-brambenega bataljona sporazumno s političnim okrajnim oblastvom.

Na drugi stopinji, kamer se prošnja odpravlja po političnem oblastvu, ukreplje razloko vojaško teritorialno oblastvo (deželne brambe poveljstvo) doprašavši politično deželno oblastvo.

Na najvišji stopinji razločuje državno vojno ministerstvo sporazumno z ministerstvom za deželno bran — a gledé pripadnikov deželne brambe ministerstvo za deželno bran samo.

Zoper razloko oblastva sme stranka pritožiti se v 14 dnevih, računeč od dneva vročbe pismenega odloka, katero vročbo je treba precej opraviti; ako drugostopinska razloka enako govori, ni se moči nikamer dalje pritožiti.

Gledé takšnih zahtevov, ki bi jih vzdignili nadomestni rezervisti, naj se prav takisto razloča, ter je tudi te, kadar so prejeli višje rede (posvetila) ali dosegli kako službo v dušnem pastirstvu, vzprijeti v imenik duhovnikov pri vojsstvu.

5. Pod vojno dolžnostjo stoječi, katerim je podeljena katera v §. 25 te postave navedenih ugodnosti, dolžni so dotle, dokler ne bodo imenovani za dušne

pastirje v vojstvu (deželni brambi), vsako leto poveljstvu dopolnitvenega okraja, odnosno deželno-brambenega bataljona izkazati nadaljnji obstanek njihove pravice na te ugodnosti.

V slučajih omenjenih v §. 25, odstavku 5 te postave, po tem, kadar kandidatje duhovstva in župništva ne morejo s svedočbo svojega cerkvenega oblastva izkazati, da po pravilniku (regulativu) svojega cerkvenega okrožja kot kandidatje duhovstva ali mašništva spadajo v zvezo duhovniškega zbora (korporacije), ali ako isti v štirih letih po dovršbi bogoslovnih nauk ne dobodo službe v dušnem pastirstvu; ali naposled, ako se nadaljnji obstanek pravice brez dovoljnega izgovora ne izkaže navzlic večkratnemu pozivu dopolnitveno-okrajnega, odnosno deželno-brambenega bataljonskega poveljstva, katero se zastran tega obrača na politično oblastvo, prestane (mine) dotičnikom doslej dodeljena jim ugodnost ter jih je, — v kolikor so še dolžni zakonito prezentno službo odslužiti, treba va-njo pritegniti.

Izguba te ugodnosti izrekuje se z vojaške strani sporazumno s političnim oblastvom po točki 4.

Tistim iz teh vojno službo dolžnih mož, katerim še ni podeljena ugodnost enoletnega dobrovoljstva, a menijo, da imajo pravico na njo, naj staležna četa (deželne brambe bataljon) — na prošnjo, ki se mora pri poveljstvu dopolnitvenega okraja, odnosno deželno-brambenega bataljona vpodati v 14 dneh, računec od dne, katerega je odlok o izgubi ugodnosti postal pravokrepen, — samo tedaj prisodi to ugodnost, ako je dotičnik ta čas, ko so ga potrdili za vojaka, imel pravico do ugodnosti enoletnega dobrovoljstva ali do uvetnega vzprijetja med enoletne dobrovoljce ter v poslednjem slučaju izpolni uvete za dokončno pripoznanje ugodnosti enoletnega dobrovoljstva.

6. Takim pred začetkom veljavnosti te postave potrjenim izmed vojno službo dolžnih mož, kateri zadovoljijo dotičnim določilom §^a 25, naj na njih prošnjo dopolnitveno-okrajno, oziroma deželno-brambenega bataljona poveljstvo pozneje prireče ugodnosti gledé izpolnjevanja vojne dolžnosti, katere so v istem ustanovljene.

Ako se najde, da zahtev ni opravičen, treba je prošnjo po točki 4 tega člena predložiti v višjo razloko.

VIII.

K §^a 27.

Učitelji in učiteljstva kandidatje za ljudske šole.

1. Na dopust po odstavku 1 §^a 27 te postave imajo pravico tisti za vojake potrjeni učiteljstva kandidatje za ljudske šole, meščanske šole in učiteljska izobraževališča, po tem učitelji na teh zavodih, kateri ali uže o pravilni stavi, na katero so oni poklicani, ali do 1. dne oktobra tega leta poslujejo v učiteljski stroki.

2. V izkaz pravice imajo svoje prošnji priviti:

A. Učiteljski pripravniki ali kandidatje za ljudske in meščanske šole:

a) svedočbo (izpričevalo) zrelosti, zadobljeno po dovršenih naukih učiteljstva, in

Prehodna
določila.

b) potrdilo šolskega oblastva, da oni na kaki javni ljudski ali meščanski šoli v ljudskem poučevanju delujejo.

B. Učitelji ljudskih in tudi meščanskih šol:

a) Pod A a) omenjeno svedočbo in

b) od šolskega oblastva uradno izdan dekret, po glasu katerega so — bodi začasno bodi dokončno — zadobili kako stalno sistemizirano učiteljsko mesto.

C. Učitelji učiteljskih izobraževališč — imenovalni dekret.

3. V času, dokler pri ljudskih šolah obstoji ali kadar nastaje pomanjkanje učiteljev, imajo v ta namen, da svoje nauke za učiteljstvo dovršijo, pod uveti in utesnili povedanimi v §. 27, odstavku 2 te postave, pravico na dopust tisti za vojake potrjeni učiteljstveni pitomci, kateri pripadajo kateremu dveh poslednjih letnih tečajev izobraževališča učiteljev za ljudske šole, če oboji izkažejo, da so svoj letni tečaj obiskovali, in če poleg tega pitomci predposlednjega leta še tudi izkažejo, da niso sami zaostanka v naukih za učiteljstvo krivi.

Dokončno se takim ugodnost po §. 27, odstavku 1 te postave z dnem 31. decembra tistega leta, v katerem bi oni — v naukih pravilno napredujoč — morali nauke za učiteljstvo z dobrim uspehom dovršiti, tedaj prisoja, ako do tiste dobe doprinesó izkazila zapovedana v točki 2 tega člena.

4. Pristojnost za razloko o zahtevih, omenjenih v točkah 1 in 3 tega člena, uravnjuje in določuje se v točki 4 člena VII.

5. Vojno službo dolžni, katerim je ta ugodnost za stalno podeljena, imajo ves čas, dokler stojé pod dolžnostjo službe v vojstvu (deželni brambi), vsako leto dopolnitveno-okrajnemu, odnosno deželno-brambenega bataljona poveljstvu izkazati nadaljnji obstanek svoje pravice na to, da ostanejo v nedjanskem razmeru, dokler bode mir.

V slučajih, naštetih v §. 27, odstavku 4 te postave, po tem tudi, če kandidatje učiteljstva (točka 2 A tega člena) v dveh letih po dovršbi naukov za učiteljstvo ne morejo izkazati, da so nameščeni na kakem stalno sistemiziranem učiteljskem mestu, ali naposled, če se nadaljnji obstanek pravice brez zadostnega izgovora ne izkaže navzlic večkratnemu pozivu dopolnilno-okrajnega, odnosno brambovskega bataljonskega poveljstva, katero se zastran tega obrača na politično oblastvo, prestane ali ugasne dotičnikom doslej dodeljena jim ugodnost ter jih je, kolikor so še dolžni zakonito prezentno službo odslužiti, treba va-njo pritegniti.

Gledé postopka pri odrekanji te ugodnosti in tako tudi gledé zahteva ugodnosti enoletne dobrovoljske službe, katerega bi kdo vzdignil, veljajo določila jočke 5 člena VII.

6. Takim pred začetkom moči te postave izmed vojno službo dolžnih za voake potrjenim, kateri ustrezajo uvetom §^a 27, odstankov 1, 2 in 3, naj na njih prošnjo poveljstvo dopolnilnega okraja, oziroma brambovskega bataljona dokončno ali pa uvetno podeli dopust.

Ako se najde, da zahtev ní opravičen, treba je prošnjo po členu VII, točki 4 predložiti v razloko na višje mesto.

IX.

K §^{ta} 27.**Lastniki (posestniki) podedovanih kmetij.**

1. Kadar obstoji to, kar se po §. 27 odstavku 5 te postave zahteva, treba je lastnike ali posestnike podedovanih (pojerbanih) kmetij, če odpadejo na novinski kontingent, vvrstiti v nadomestno reservo, ter računiti na kontingent le-te reserve; a če nasproti po svojem žrebu pripadejo deželni brambi, treba je o času, kadar to najmanj moti vršbo gospodarstva, v osmih tednih vojaški izučiti jih in po tem dati jim dopust ter naj se o miru več ne kličejo na djanjsko službo niti na vaje v orožji.

Gledé tega, kako je potegovati se za to pravico in kako izkazovati jo, ostajajo za zdaj v veljavi dozdanja pravila.

2. V vojstvo vvrščene vojake, kateri v času svoje v vojstvu dolžne službe po dedini pridejo v posest kmetije, zakonitim uvetom ustrezajoče, ali katerim se ta ugodnost pozneje prisodi, predstaviti je v nadomestno reservo. Ob občni napravi za vojsko ali mobilizaciji biva tako prestavljanje stoprv (še le) tedaj, kadar nastane razprava (demobilizacija).

Vsak izmed stoječih pod vojno dolžnostjo, kateri bode iz tega pravnega imena — dokler mu teče služba v liniji, — v nadomestno reservo postavljen, naj se v tistem letu vračuni na dobro v kontingent nadomestne reserve ter je zamenó v novinskem kontingentu založiti.

3. Pristojnost razločevanja o tej stvari uravnjuje se v točki 4 člena VII.

4. Vojno službo dolžni možje, kateri po točki 1 in 2 pridejo v nadomestno reservo, imajo vsako leto dopolnilno-okrajnemu poveljstvu izkazati, da še obstoji njih pravica, po kateri jih je pustiti v nadomestni rezervi.

Ako tega ne morejo več izkazati, ali če ta izkaz brez dovoljnega izgovora opusté, navzlic večkratnemu opominu dopolnilno-okrajnega poveljstva, katero se v tej stvari obračaj na politično oblastvo, treba jih je v oziru na leto, v katerem so bili potrjeni, predstaviti ali v linijsko službo ali v reservo ter v prvem izmed teh slučajev v dobro računiti novinskemu kontingentu proti temu, da se dá zamenó kontingentu nadomestne reserve. Taki imajo po tem dolžnost, primerno letu, v katerem so bili za vojake potrjeni, ali prezentno služiti ali pa hoditi k vajam v orožji pri rezervi.

Določila te točke z ozirom na izkazovanje nadaljšnjega obstanka pravice uporabljajo se pripodobno na take v deželno brambo potrjene može ter bodo oni, za pravico katerih se izreče da je ugasnila, primerno letu njihove potrdbe imeli dolžnost, djanjsko služiti pri deželni brambi ali pa hoditi k brambovskim vajam v orožji.

Gledé postopka pri odrekanji te ugodnosti veljajo določila točke 5 člena VII.

5. Taki pred začetkom veljavnosti te postave za vojake potrjeni možje izmed vojno službo dolžnih, kateri so bili po §. 27 vojne postave kot posestniki podedovanih kmetijskih zemljišč odvezani prezentne službe, uživajo še dalje ugodnost, katera jim je podeljena po doslej veljavnih določilih, a smejo se, če poprosijo, predstaviti v nadomestno reservo ter je v tem slučaju z njimi postopati po točki 2 tega člena.

Prehodna
določila.

X.

K §^{ta} 31.**Doba pravilne stave. Rok za dotična priredbena dela.**

Ker je ustanovljeno, da bode pravilna stava (nabor) v bodoče od 1. dne marcija do konca meseca aprila, imajo vojaška dopolnitvena oblastva druge stopinje v zmislu §^{ta} 30, točke 8 navodila za izvršbo vojne postave dolžnost, do 15. dne februarja stavnega leta položiti pred državno vojno ministerstvo posebej po dopolnitvenih okrajih vojstva (pomorstva) sestavljen pregled ali izkaz deležev novinskega kontingenta, kakor po številu prihajajo na posamične stavne okraje.

XI.

K §^{ta} 32.**Privzete četrte letne vrste k pravilni stavi.**

1. V postavi je ustanovljeno, pod katerimi domnevami in uveti se ima v enem ali drugem upravnem okoliši četrta-letna vrsta k pravilni stavi privzemati in kdaj zopet izpuščati.

Priloga 1.

Vsako leto neposrednje po tem, ko je obračun kontingentov sklenjen in na podlogi tega obračuna, sestavijo dopolnitveno-okrajna poveljstva, dovprašavši politična okrajna oblastva, izkaze po vzorci priloge 1, in sicer tam, kjer dopolnitvenega okraja stavni okraji ne leže v enem in istem upravnem okoliši, za vsak tak okoliš posebej ter jih najpozneje do 3. dne januarja predlagajo vojaškemu teritorijalnemu oblastvu.

Enakšne izkaze predlagajo istodobno politična okrajna oblastva političnim deželnim oblastvom.

Priloga 2.

Vojaška teritorijalna oblastva sestavijo iz teh izkazov, sporazumno s političnim deželnim oblastvom, posebej po upravnih okoliših, skupni izkaz po vzorci priloge 2.

Na temelji podatkov teh izkazov narejajo prej omenjena dopolnitvena oblastva, ali in kje se ima četrta letna vrsta k pravilni stavi privzeti, odnosno pridržati ali izpustiti, in to naredbo je po zadobljeni razloki ministerstva za deželno bran sporazumno z državnim vojnim ministerstvom precej po dotičnih politično-upravnih okoliših javno razglasiti.

2. Ako se kje podatki, ki so dobljeni po obračunu kontingentov poslednjega stavnega leta, pokažejo da niso zanesljivi za poprečni račun, a nikakor ni mogoče popravljenih podatkov o pravem času dobaviti, to se opravi poprečni račun gledé treh poprejšnjih let ter le-ta vzame v podlogo rešitvi vprašanja, ima li se četrta letna vrsta klicati k prvi prihodnji pravilni stavi ali ne.

3. Tam, kjer se četrta letna vrsta privzema k pravilni stavi, sme se poznejše vzglašanje stavi podvrženih mladeničev iz te letne vrste v sestavo občinskih imenikov opustiti, ampak je dolžnost dotičnih političnih okrajnih oblastev, v stavni imenik ali popisnik četrte letne vrste vpisati dati tiste stavi podvržene mladeniče, gledé katerih v oziru na izpolnjevanje vojne dolžnosti v tretji letni vrsti ni bilo za trdno razloženo (časno oproščeni in nazaj dani t. j. ne vzprijeti).

Kjer je četrta letna vrsta uže v stavo poklicana bila ter se na temelju posledka, ki so ga imele stave v prejšnjih letih in ki ga je imela poslednja pravilna stava, še pred obračunom kontingentov s polno podstavo more soditi, da nastanejo preduveti za nadaljšnjo pridržbo četrte letne vrste pri pravilni stavi sledečega leta, naj se ta letna vrsta, s pridržkom dokončne razloke v ti stvari, pokliče še pred zakonitim rokom sa vzglašanje stavi podvrženih mladeničev.

Ti se imajo torej vzglaševati ter morajo priredbena dela za stavo bodočega ali prihodnjega leta obsezati tudi četrto letno vrsto.

4. Čim je zagrnjena dopolnitvena potrebsčina, t. j. z najmanjo potrebsčino za dopolnitev deželne brambe vred, treba je stavo četrte vrste skleniti.

XII.

K §^{ta} 32.

Nadomestna reserva.

1. Od stave v letu 1883 počenši treba je stoječe pod vojno dolžnostjo iz tistih letnih vrst, ki se pokličejo na stave po tem ko bode ta postava uže veljala, brez izimka za stalno vdružiti (prideliti) v nadomestno reservo, če po žrebu va-njo odpadejo, — vendar s pridržkom postopka po posledku obračuna kontingentov, — ter imajo samo ti nadomestni rezervisti dolžnost, v osmih tednih vojaški izučiti se.

2. Vsi vojno službo dolžni, kar jih pripade nadomestni rezervi, naj se potrjajo za vojake na stavišči (na mestu, kjer biva stava).

Nadomestni rezervisti, ki imajo domovinstvo v dopolnilnih okrajih pomorstva, prideljujejo se v vojno pomorstvo, a vsi ostali, po svoji pripravnosti in po potrebi, vsled ukazila državnega vojnega ministerstva, v različne čete vojstva.

Vsakemu nadomestnemu rezervistu naj se dá vojnoslužni list po vzorci priloge 3, a z dobo, ko bode vvrščen, naj mu se izroči vojaški list, kakor je zapovedan za vojake na stalnem ali trdnem dopustu in za rezervnike.

Priloga 3.

3. Nadomestni rezervisti vvrščujejo se v stalež po določilih, ki veljajo za vvrščevanje vojaških novincev.

4. Gledé tega, kako naj se nadomestni rezervisti v osmih tednih vojaški izučé, izdaje državno vojno ministerstvo napotke ali ukaze od leta do leta.

5. Bogoslovne nauke poslušajoči nadomestni rezervisti, kateri ne bi po §. 25 te postave uže sploh bili kot kandidati duhovskega stanu osvobojeni od službe v staleži bojevalcev, naj se o miru ne privzemajo k vojaški izučbi, a v nadomestno reservo spadajoči učiteljstva kandidatje za ljudske šole, meščanske šole in učiteljska izobraževališča in pa učitelji služeči pri teh zavodih, po tem posestniki podedovanih kmetij (§. 27 te postave) naj se v to izučbo kličejo v času, ki najmanj moti ljudski pouk, oziroma vršbo gospodarstva.

6. Nadomestni rezervisti naj se gledé njih podsodnosti v vseh grajanskih (civilnih) razmerih in kazenskih rečéh o času djanjske službe in zunaj tega časa štejejo za enake moštvu reserve ter so v nedjanjskem razmeru podvrženi tistim utesnitvam, ki so potrebne za vzdržbo razvidnosti (razpreglednosti).

Torej se določila stoječa v navodilu o vojaškem službenem razmeru vojakov na trdnem dopustu in ne djanjskih rezervnikov, in o tem, kako naj se oni držé v razpregledu ali razvidu, uporabljajo tudi na nadomestne rezerviste, kolikor ta postava ali pričujoči ukaz drugače ne vелеvata.

Treba je tedaj z njimi v oziru na razpregled njihovega prebivališča postopati takisto kakor z vojaki na trdnem dopustu in rezervniki.

7. Nadomestni rezervist sme dobrovoljno priti na djanjsko službo v svoji staležni četi.

Izpolnivši to službo bode tak vojni dolžnosti podvržen, človek, kolikor službenega časa nadomestne rezerve še ni prekoračil, nazaj prestavljen v nadomestno reservo, a v nasprotnem slučaju ima se znotraj dveletne brambovske službene dolžnosti prestaviti v deželno brambo. Ako bi pak med tem bil tudi ta službeni čas prekoračen, ima se dotičnik odpustiti (izpustiti) od vojaščine.

Za vzprijemanje v prezentno službo veljajo ista določila, kakersna so dana za dobrovoljno nadaljevanje djanjske službe, odnosno za vnovični vstop va-njo.

V zmislu §. 37 vojne postave more prezentno služeči nadomestni rezervist stopiti v užitek podoficirskega službenega priklada stoprv (še le) z začetkom četrtega leta nepretrgane dobrovoljne prezentne službe.

8. Z vojno službo dolžnimi iz letnih vrst 1862 in 1861, kateri so bili leta 1882 po svojem žrebu časno prideleni v nadomestno reservo, in tako tudi s takimi izmed teh letnih vrst, kateri k tej stavi niso prišli ter se imajo pozneje staviti za nadomestno reservo, postopati je po dozdanjih propisih.

9. Vsi tisti vojno službo dolžni, ki so bili do začetka veljavnosti te postave za stalno prideleni v nadomestno reservo ter še v njej bivajo, s takimi vred, kateri so oprosto ime izgubili ter za to iz razvidnosti v stalež nadomestne rezerve prišli, naj se potrdijo za vojake. V ta konec bode jih meseca novembra leta 1882 s pozovnicami poklicati v postajo dopolnilnega okraja, ali, kjer bi neogibna potreba bila, v drugo naborno (asentno) postajo, ki je bližja kraju, kamer so pristojni, ter naj dopolnilno-okrajna poveljstva naborni (asentni) črtež za časa priobčijo političnim okrajnim oblastvom.

Dopolnilno-okrajna poveljstva naj nadomestne rezerviste na potrdno za vojake poklicujejo takó, da se

- a) vsak dan uradni postopek opravi z najmanj 300 nadomestnimi rezervisti; in
- b) da bodo vsi nadomestni rezervisti enega stavnega okraja na en dan poklicani, isti dan uradnemu postopku podvrženi in odpravljeni.

Pozovnice se izdajó, političnim oblastvom pošiljajo in poklicanim vročajo po dotičnih določenih navodila o vojaško-službenem razmeru vojakov na trdnem dopustu bivajočih in nedjanskih rezervnikov ter o vzdrževanju njih razpreglednosti.

Zunaj svoje domovinske občine prebivajoči nadomestni rezervisti smejo priti v naborno postajo, ki je njihovemu prebivališču najbližja, ter naj se ondukaj opravi dotični uradni postopek z njimi.

Politična oblastva so dolžna narediti, kar je potrebno, da bode istovetnost poklicanih na nabirališči popolnem poistinjena, ter naj dotične razglase precej izdadó.

Troške prihoda na nabor morajo pozvanci sami nositi.

Poklicevanju nadomestnih rezervistov in nadaljnjemu uradovanju služijo v podlogo staležni zapisniki, katere je dopolniti gledé teh, ki so med tem letom bili stalno prideljeni v nadomestno reservo.

10. Pozvane nadomestne rezerviste je v naborni postaji pregledati, če so dobri za vojno službo. Take, ki so očitno nesposobni (Priloga C navodila o zdravniškem pregledovanju pod vojno dolžnostjo stoječih), treba je precej v staležnem zapisniku izbrisati s pristavkom njih nakaznosti ali hibe ter naj najdenje udje naborne komisije podpišejo, a vsi drugi naj bodo bezuветno za vojake potrjeni.

Ako bi kateri le-teh vzdignil zahtev v zmislu §^a 25 te postave ali za preodkaz v razvidnost nadomestne reserve, napotiti ga je na zapovedani uradni ali oblastveni pot.

11. Nadomestni rezervisti se potrjujejo na službeno dolžnost po členu II, točki 2 tega ukaza, a v krdela se prideljujejo vsak vsled posebnega ukazila državnega vojnega ministerstva.

Potrjeni se vvrščujejo v stalež tist dan, ko bodo potrjeni.

Vojnoslužni listi naj se jim za zdaj pusté, ali na njih je primerno zabeležiti opravljeno z njimi uradno djanje in to zabeležbo naj podpiše dopolnilnega okraja poveljnik ali njegov namestnik, n. pr.: „Potrjen v polk pešcev . . . št.“ . . ali pa: „očitno nesposoben, v staležnem zapisniku izbrisan.“

12. Vsem potrjenim nadomestnim rezervistom, razven teh, kateri v tem letu 30. leto svoje dobe dopolnijo, da jih bode torej z dnem 31. decembra v deželno brambo prestaviti, naj staležna četa po poti, kakor je zapovedan v §. 11, točki 5 navodila o vojaško-službenem razmeru in razpreglednosti vojakov na trdnem dopustov in nedjanjskih rezervnikov, odvzame vojnoslužne liste ter izročí vojaške liste.

Prirast se v razpregled vzprijemlje po §. 22, točki 1 tega navodila.

13. V staležne zapisnike je zabeleževati opravljeno potrdbo (asentovanje).

Nadomestne rezerviste, kateri niso prišli na nabor, treba je v staležnih zapisnikih dalje v razpregledu držati.

Politična oblastva, katerim naj dopolnilno-okrajno poveljstvo imena teh izostavših nadomestnih rezervistov priobči, dolžna so z vsemi zakonitimi sredstvi, kar jih imajo na ponudo, prizadevati se, da te osebe izsledé in da jih dado privedi k dopolnilnega okraja poveljstvu.

Te pozneje na nabor privedene nadomestne rezerviste treba je pred 31. dnem decembra tega leta, v katerem dopolnijo 30. leto svoje dobe, potrditi v nadomestno reservo, a po tem dnevi do 31. dne decembra tega leta, v katerem oni dopolnijo 32. leto svoje dobe, v deželno brambo. Kar bi jih ne bilo prišlo, tiste je treba ta čas, dokler traja njih brambovska službena dolžnost, pri deželni brambi v razpregledu držati.

14. Pod vojno dolžnostjo stoječi iz letne vrste 1860 in iz starejih letnih vrst, ki pridejo na nadostavo (poznejšo stavo) ter za stalno nadomestni rezervi pripadejo, naj bodo o nadostavi precej potrjeni.

XIII.

K §^a 32.

Razvidnost ali razpregled časno oproščenih.

1. Časno oproščeni iz poslednje (tretje in odnoso četrt) stavi podvržene letne vrste do završujočega (poslednjega) števila nadomestne reserve stopajo v razpre-

glednost nadomestne reserve, a če njih žrebno število biva med števili deželne brambe, stopajo časno oproščeni v razpreglednost deželne brambe.

Ako v katerem političnem upravnem okoliši na stavo poklicana četrta letna vrsta ni bila popolnem pozajeta, prehajajo tudi po završujočem številu četrte letne vrste prejšnje leto v tretji letni vrsti časno oproščeni — in to po lanskem žrebem številu te letne vrste — v razpreglednost nadomestne reserve ali pa deželne brambe.

2. V razpreglednost se vzprijemljejo:

- a) V tretji letni vrsti časno oproščeni, ako bodočega leta četrta letna vrsta ne bode k stavi klicana, s 1. dnem marcija tega leta;
- b) v četrti letni vrsti časno oproščeni, in tako tudi taki, ki so poprejšnje leto bili v tretji letni vrsti časno oproščeni, ako jim žreb pada čez (nad) završujoče število četrte letne vrste, s 1. dnem julija stavnega leta.

3. Vojno službo dolžan človek, ki je po časni oprostitvi prišel v razpreglednost nadomestne reserve, bodi, kadar izgubi pravno ime oprostitve, podvržen stavi in če je dober za vojaka, treba ga je po letnem tečaju razpreglednosti, v nadomestno reservo ali pa v deželno brambo potrditi in precej vvrstiti, ne vračunajoč ga v kontingent nadomestne reserve niti v najmanjo (minimalno) dopolnilno potreščino deželne brambe. Taki za nadomestno reservo potrjeni prestopajo z 31. dnem decembra tistega leta, v katerem dovršijo 30. leto svoje dobe, v deželno brambo s dveletno službeno dolžnostjo ter jim je treba dolžnost službe v nadomestni rezervi odmerjati po členu II, točki 2 tistega ukaza.

Službena dolžnost takih v deželno brambo potrjenih oseb traje (trpi) do 31. dne decembra tega leta, v katerem dovršijo 32. leto svoje dobe.

XIV.

K §^{ta} 33.

Nastopniki.

1. Računu, koliko je pričakovati da bode odveč stavljenecv v novinskem kontingentu tistega stavnega leta do konca, služi naj v podlogo, — kolikor je račun ta zavisen od poznejše stave teh, kateri k pravilni stavi niso prišli, — število tistih po žrebu v novinski kontingent odmenjenih nepričujočih, za katere je moči misliti da se do omenjenega časa še spravijo na stavo in vvrstijo.

Od stavljenecv, kar jih utegne biti odveč, treba je pa odbiti nadomestnike, ki jih bode — kakor uči izkušnja — do konca stavnega leta potreba, ter se imajo do števila, ki se dobí s tem odbijanjem, kot nastopniki zaznamovati taki novinci, kateri so od završnega števila novinskega kontingenta nazaj računeč pod največjimi žrebnimi števili potrjeni.

Nastopniki, zaznamenovani in ne zaznamenovani, kateri bodo po posledku stav o času vvrstitve (1. dan oktobra) v novinskem kontingentu predvidno čezštevili, naj bodo o miru do obračuna kontingentov, puščeni na trdnem dopustu.

Samo na stavi je dopuščeno dotičniku odreči se tega, da bi bil zaznamovan za nastopnika in da bi se ravnalo z njim kakor takim. Takšen pod vojno dolžnostjo stoječ človek ostaje brezuvetno v službeni dolžnosti vojstva ter ga je šteti v novinski kontingent istega leta.

2. Takih izmed kontingenta nadomestne reserve, kateri se o miru utegnejo predvidno s koncem stavnega leta k deželni brambi prestaviti, ni zaznamovati za nastopnike.

3. Pri vojno službo dolžnih, kateri pripadajo deželni brambi, zaznamenujejo se nastopniki samo tedaj, ako je najmanja potrebščina deželne brambe bila žalovana v četrti letni vrsti.

To zaznamovanje obseza zgolj tiste vvrščence iz četrte letne vrste, kateri se s koncem stavnega leta kot čezštevlniki utegnejo od vojaščine odpustiti, in sicer znotraj tistega števila, katero se dobi, ako se v ozir vzamejo vvrstitve, kar se jih je do konca leta nadjati v redu žreba najmanje brambovske potrebščine, in pa odveč stavljene, kar se jih v kontingentih vojstva sme pričakovati.

Tako zaznamenovani, kakor tudi nezaznamenovani nastopniki, kar jih utegne — kakor je vsa podoba — ostati čez število, naj bodo do obračuna kontingentov puščeni na trdnem ali stalnem dopustu.

XV.

K §^{ta} 34.

Nadpregledba.

1. Nadpregledne komisije udje — razven političnih údov, navedenih v §. 84, točki 2 a) in b) navodila v izvršbo vojne postave — naj bodo še naslednji, namreč:

Od strani stoječega vojstva (vojnega pomorstva):

- c) en general, kot zastopnik načelnika vojaško-teritorijalnega oblastva;
- d) en štabni oficir in
- e) zdravstveni referent zgoraj omenjenega vojaško-teritorijalnega oblastva ali drug štabni zdravnik.

Od strani deželne brambe:

- f) en štabni oficir kot zastopnik deželno-brambenega poveljstva in le ta sme privzeti še
- g) enega brambovskega zdravnika.

Udje pod a), c), d) in f) imenovani imajo razločujoče glasove.

2. V razloko, so li ali niso za vojno sposobni, treba je predvesti pred nadpregledno komisijo:

- a) Stavljence, katerih poveljnik dopolnilnega okraja ali pa zastopnik deželne brambe ni hotel vzprijeti v službo in gledé katerih v §. 48, točki 2 a) navodila v izvršitev vojne postave imenovani ud določi, da pridejo pred nadpregledno komisijo.

Ta ud je pa dolžan tedaj brezuvetno določiti, da se stavljenec postavi pred nadpregledno komisijo, kadar to želi kateri komisijski ud iz okrajnega, odnosno občinskega zastopstva, ali kadar gledé teh, ki po žrebu pripadejo deželni brambi, to želi dopolnilnega okraja poveljnik, ali nasproti zastopnik deželne brambe gledé takih, kateri po žrebu v novinski in nadomestno-reservni kontingent odpadejo.

- b) Vvrščene v stoječe vojstvo (vojno pomorstvo), nadomestno reservo ali deželno brambo, ako se do konca stavnega leta ali tudi pozneje za odpust predložé kot nesposobni za službo zarad nakaznosti, katera je — če tudi v manjem stopnji — o času njih vvrstitve (1. dan oktobra) uže bila ali se trdi, da je bila.

3. Zdravniško izrecilo o predvedencih, katere je treba pregledati ne samo v oziru na navedene telesne nakaznosti ali hibe, naj slove „sposoben“ ali pa „za zdaj nesposoben“.

Sklep komisije obseza:

K točki 2 a), če se ima predvedeni „vvrstiti“ ali „nazaj dati“;

k točki 2 b), če ima vvrščeneec „dalje služiti“ ali pa odpustiti se; ob enem naj seza tudi na to: če je v slučaju pod b) nedvojbeno, da je nesposobnost za službo uže obstala o času, ko se je dotičniku službena dolžnost začela, da je torej treba vvrščencem vojstva (vojnega pomorstva) in nadomestne reserve dobiti zamenike; dalje, če v slučaju pod a) nevzprijetje, v slučaju pod b) vzprijetje predvedenega ali nasproti v obeh slučajih odpravljenje istega v nadpregledbo izvira iz krivnje, katere posledica bi bila dolžnost zamene (povračila).

Obstanek krivnje naj se vzema samo tedaj, ako je zdravniški pregled opravljen proti dolžnosti brez potrebne potankosti, ali če je pregled sicer prav izvršen, a zdravniški izrek ali sklep ne ustreza uvetom navodila v izvod vojne postave.

4. O vojni sposobnosti predvedenih po točki 2 a) in b) tega člena izrekuje svojo misel — po tem ko jih je pričujoči vojaški, odnosno deželno-brambeni zdravnik pregledal ter svoj izrek od sebe dal — v točki 1 c), odnosno f) imenovani komisijski ud, potem kakor pred komisijo postavljeni človek ali po žrebu odpada v kontingente vojstva, ali je vojstvu (vojnemu pomorstvu) ali nadomestni rezervi uže prištet ali pa po žrebu v deželno brambo spada ali je va-njo uže vvrščen.

Kadar sklep izreka „ima se vvrstiti“ ali „ima dalje služiti“, drugi komisijski udje nimajo pravice vgovarjati.

Ako nasproti sklep slove „ima se nazaj dati“ ali „odpustiti“, razloča se o vojni sposobnosti predvedenega po večini glasov ter glasujejo vsi komisijski udje, kar je glasovalcev — ali poprej dotičnika pregledajo drugi pričujoči udje zdravniki ter dadó svoj izrek.

V enem in drugem slučaju imajo se vendar ostali po točki 3 tega člena potrebni nadaljšnji sklepi vsegdar po večini glasov ukrepati.

Kadar se glasi razpolové, treba je predvedenca „nazaj dati“ ali pa „odpustiti“, pri odpuščanju v vojstvo (vojno pomorstvo) in nadomestno reservo vvrščenih zameno ukazati, a naposled izreči, da „ní krivnje“.

Sklep se ima precej z dobro obrazložbo vpisati v oba izpiska iz stavnega imenika in podpisati po vseh komisijskih udih.

5. Kadar je pri vvrščencih vojstva (vojnega pomorstva) in nadomestne reserve nadpredgledna komisija sklenila koga odpustiti od vojaščine, tedaj vojaško-teritorijalno oblastvo, v področji katerega se je nadpregled opravil, ukaže ta odpust (člen XIX, točka 1 tega ukaza), a ob enem naroči dotičnemu podstoječemu dopolnilno-okrajnemu poveljstvu staviti nadomestnika ter priobči v isti konec političnemu deželnemu oblastvu izpisek iz stavnega imenika. (Člen XXI, točka 1 tega ukaza.)

Ako bi pa odpuščenec ne imel svoje domovinske pravice v istem vojaško-teritorijalnem okraji, tedaj gre pravica, ukazati stavljenje nadomestnika dotičnemu pristojnemu vojaško-teritorijalnemu oblastvu, katero naj se gledé tega drži postopka prej razloženega.

6. Kadar nadpregledna komisija v slučaju k točki 2 b) izreče, da je dotičnik nesposoben za službo, a ne izreče ob enem, da je bil nesposoben uže o začetku službene dolžnosti, vsled česar po §. 41 te postave ní treba nadomestnika staviti, tedaj ta komisija ne sme sklepati, da gre dotičnika odpustiti, marveč morajo vojaški udje nadpregledne komisije dotičnika precej podvreči vnovičnemu pregledu (superarbitraciji) ter je najdenje in predlog v zmislu §⁶ 54 a), b), c)

in d) propisa o vnovičnem pregledu oseb vojstva izdati v enem primerku nadpregledne listine.

7. Zoper izrecilo nadpregledne komisije ni se moči nikamer pritožiti; niti se sme tak človek, kogar je ena nadpregledna komisija določila, da naj bode izvrščen ali naj dalje služi, več postavljati pred to ali katero drugo nadpregledno komisijo, razven ko bi se moglo vzeti za izkazano, da je pri zdravniškem pregledovanju bila opuščena potrebna potankost, ali da je sklepanje bilo pomanjkljivo (nedostatno), ali ko bi druge posebne okoliščnosti tako nanašale. V takih slučajih napravi državno vojno ministerstvo sporazumno s c. kr. ministerstvom za deželno bran, da dotičnika *ad hoc* postavljena ministerska nadpregledna komisija še enkrat pregleda.

8. Dalje ima nadpregledna komisija dolžnost, dati od sebe svoje mnenje o zmožnosti ali sposobnosti moških svojecev ali pripadnikov nazaj zahtevanih (reklamiranih) vojakov, kaj prislužiti si, ako se ti pripadniki privedó pred nadpregledno komisijo.

To mnenje je treba oddati pismeno in z razlogi, in podpišejo naj ga vsi komisijski udje, pri čemer je vsakemu izmed njih popolnem za voljo ali svobodno, da svoje morebiti odstopajoče mnenje obširno pripiše.

9. Kadar pred nadpregledno komisijo privedó stavljenca 3. ali še višje letne vrste, ki je na stavi po žrebu pripal kontingentu novincev ali nadomestne reserve, ali ki je bil uradoma na stavo dan, ter komisija ukrene, „dati ga nazaj“, dočim deželne brambe zastopnik izreče, da ga je vvrstiti, bodi on izvrščen v deželno brambo.

Ali ondod, kjer se četrta letna vrsta priteza na pravilno stavo, to določilo dotle nima moči, dokler se ta letna vrsta kliče na stavo, ter velja samo za tiste izmed višjih letnih vrst, kateri prihajajo na poznejšo stavo.

XVI.

K §^m 34.

Postopek stavne komisije v slučajih reklamacije.

1. Proti časni oprostitvi, katero izreče v stavni komisiji pričujoči okrajni glavar (mestni župan) ali njegov namestnik, pristoji ugovor poveljniku dopolnilnega okraja in zastopniku deželne brambe.

Ugovornik naj prevzame reklamacijski spis (akt), dopolni ga s svojim na razloge oprtim ugovorom ter ga na to vrne okrajnemu glavarju (mestnemu županu).

Ugovor pristoji tudi komisijskim udom iz okrajnega, odnosno občinskega zastopstva.

Na to naj okrajni glavar (mestni župan), ako meni, da vzglašena pravica do oproščenja ni brez podlage, še pričujočih komisijskih ugovorov iz okrajnega, odnosno občinskega zastopstva povpraša, kaj oni sodijo. Ako le-ti poslednjič imenovani komisijski udje časni oprostitvi ugovarjajo, ali če ugovarja tudi samo eden izmed njih, to naj okrajni glavar (mestni župan) ugovor in razloge istega na stavnem imeniku pooditi ter posnetek iz njega privije reklamacijskemu spisu.

2. Kadar kdo zoper oprostitev ugovarja, treba je reklamacijski spis v razloko predložiti političnemu deželnemu oblastvu, kateremu ministerstvo za deželno bran to stvar preizroča.

Med tem ostaje v moči razloka okrajnega glavarja (mestnega župana).

XVII.

K §^{ta} 36.

Vaje v orožji in prigledni shodi.

1. Reservno moštvo, po tem gažisti v rezervi, razven vojaških duhovnikov, zavezani so, dokler jim teče službena dolžnost v rezervi, na tri vaje v orožji (službi), katerih vsaka traje (trpi) po štiri tedne najdalje.

Reservni oficirji, kateri izhajajo iz oficirjev po zvanji, po tem drugi rezervni gažisti enake kategorije imajo, kadar o priliki njihove prestave v nedjanjski razmer pridejo v višji letni tečaj reserve, samo dolžnost vaj v orožji (službi) s svojimi letnimi tečaji reserve.

Vsak poklic ali poziv na djanjsko službo šteje se za eno vajo v orožji (službi), ako je pozvanec pri pomnoženi staležni četi resnično stopil v to službo.

2. Nadomestni rezervisti so tisto leto, v katerem so potrjeni za vojake, oproščeni od priglednih (kontrolnih) shodov ali zborov.

XVIII.

K §^{ta} 39.

Prestava nadomestne reserve v deželno brambo.

Pravilna prestava nadomestnih rezervistov v deželno brambo, namreč v pristojni bataljon deželne brambe opravlja se 31. dne decembra tistega leta, v katerem se dolžnost službe v nadomestni rezervi dovršuje ali končuje.

Pri tem se je držati postopka, kateri velja za pravilno prestavo rezervnega moštva v deželno brambo.

XIX.

K §^{ta} 40.

O d p u s t i.

1. Za razpravo in razloko na pristojnih stopinjah v slučajih §^{ta} 40, točka a), b) in c) te postave, v katerih gre za odpust vojakov, zdaj tudi nadomestnih rezervistov, veljajo dalje določila, katera o tej stvari stojé v navodilu za zvršbo vojne postave.

2. V tistih slučajih reklamacije, v katerih ima pritožba stranke zoper stavno komisijo, odrekšo človeku med tem za vojaka potrjenemu časno oproščenje svoj uspeh ter je treba takšnega vojni službi podvrženega šteti za časno oproščenega, dalje v tistih slučajih pritožbe, v katerih se izrek, da je koga treba uradoma na stavo privesti, prekliče tako, da je vsled tega treba z njim postopati po številu žreba in ga tedaj iz kategorije v vojstvu službo dolžnih predstaviti v nadomestno reservo ali pa tudi v deželno brambo, priobčuje se dotična razloka tudi vojaškemu dopolnitvenemu oblastvu druge stopinje, da jo dá zvršiti.

Ako bi vsled tega nastal v enem ali drugem kontingentu kak manjek ali presežek, treba ga je izravnati, kakor pišejo pravila.

3. Kot čezštevilkni pod §. 40 *d*) te postave treba je odpustiti toliko po žrebu v 4. letni vrsti potrjenih, kolikor jih po obračunu kontingentov dotičnega leta po založbi najmanjega kontingenta za deželno brambo postane odveč.

Pristojni bataljon deželne brambe naj precej odpust takih ukaže in izvede, tudi o splošni napravi k vojski (mobilizaciji).

4. Na temelji §^a 40 *c*) odpuščeni izmed vojno službo dolžnih, kateri bivajo v razpreglednosti nadomestne reserve (deželne brambe), prestopijo, kadar pri njih prestane pravno ime ali naslov odpuščenja od vojaščine, med vojake službo v liniji in rezervi dolžne, odnosno med nadomestne rezervisti ali deželne brambovce s službeno dolžnostjo, katera je primerna letnemu tečaju njih potrditve. Izmed teh je treba, če so pri odpustu dobili nadomestnika, te, ki so še podvrženi dolžnosti službe v liniji, bezuveljavno, a take, ki prestopajo v reservo ali nadomestno reservo, samo tedaj všteti v novinski, odnosno nadomestno-reservni kontingent, če odpustne pravice niso čez pet let uživali.

5. Ako je komu stavna komisija, ali na utečaj (pritožbo) politično deželno oblastvo prošnjo za časno oproščenje po §. 17 vojne postave odreklo, prosto je stranki vojaka nazaj zahtevajoči, ako je bil le-ta vvrščen na novinski kontingent, podati pri pristojnem političnem okrajnem oblastvu prošnjo, da bi mu se podelil trden (stalen) dopust.

Nadaljšnji postopek pripodoben je postopku o prošnji za odpust, opirajoči se na rodovinske razmere.

XX.

K §^a 40.

Prestava nastopnikov v nadomestno reservo in deželno brambo.

Pod vojno dolžnostjo stoječe nastopnike, kar jih po obračunu kontingentov na novinski kontingent odveč (čez polno število) pripade, prestaviti je v mirnem času z 31. dnem decembra dotičnega leta v nadomestno reservo, a kar jih po tem v nadomestno reservo odveč pripade, tiste je prestaviti v pristojni bataljon deželne brambe.

Prestave (premestitve) izvajajo staležna četa na temelji dotičnega priobčila od strani dopolnilno-okrajnega poveljstva.

XXI.

K §^a 41.

Stave nadomestnikov, obračun kontingentov.

1. Kadar bode kdo po §. 40 te postave od vojaščine odpuščen, treba mu je v slučajih pod *a*) brezuvetno, v slučajih pod *b*) na podlogi sklepa nadpregledne komisije in v slučajih pod *c*) tedaj staviti nadomestnika, kadar po odpustni razpravi brez dvojbe na dan pride, da je kdo pravno ime ali naslov, s katerim se je pozneje za odpust oglasil, imel uže takrat, ko mu se je službena dolžnost začela (1. dan oktobra).

Stavo nadomestnika ukazujejo s politične strani deželna oblastva, a z vojaške strani vojaško-teritorijalna oblastva.

Kakor je v poslednjem odstavku §^a 41 pisano, stavijo se nadomestniki v slučajih umrtja ali kadar koga odpusté, da se izseli iz ozemlja monarhije — vendar vselej samo tedaj, kadar se tak nedostatek primeri do 1. dne oktobra tistega leta, v katerem je dotičnik bil potrjen.

Le-to stavo napravljajo neposrednje politična okrajna oblastva in dopolnilno-okrajna poveljstva.

Ako se odpuščenec ne preseli na vnanje in bode torej vnovič vzprijet v stalež, vračunati ga je, če je za-nj nadomestek dan, na novinski, odnosno nadomestne reserve kontingent.

2. Nadomestke, potreba katerih se pripeti v času od 1. dne januarja do začetka pravilne stave, zalagati je pri tej stavi, a katerih potreba nastane pozneje do konca leta, te je zagrinjati pri obračunu kontingentov.

3. V katero stavi podvrženo letno vrsto spadajoče mladeniče, kateri po končani pravilni stavi do 31. dne stavnega leta dobrovoljno v vojstvo pristopijo, vračunati je v novinski kontingent tistega leta in torej morajo se le-ti pri obračunu kontingentov tega leta brezuvetno jemati v račun.

4. Ako se o obračunu kontingentov pokaže kak nedostatek (manjek) v novinskem kontingentu, to naj staležna četa, prejevši priznanilo od dopolnilno-okrajnega poveljstva, kolikor je v založbo tega nedostatka treba, prestavi tiste nadomestne rezerviste, ki imajo najmanjša žrebna števila, na novinski kontingent v vrsto teh, kateri so dolžni služiti v vojstvu.

A taki, kateri so vdruženi v deželno brambo, naj se nê predstavljajo v vojstvo ali nadomestno reservo, da bi se zalagalo, kar bi še ostalo nedostatkov v dotičnih kontingentih, ter veljá takšen nedostatek za zaostanek, ki ga mora dotični stavni okraj pri pravilni stavi prvega bodočega leta dotegniti.

5. Dobrovoljce iz kake stavi nepodvržene letne vrste, kateri so od začetka pravilne stave do 31. dne decembra pristopili, treba je, če je v dotičnem stavnem okraji po dognanem obračunu kontingentov še kak zaostanek na novinskem kontingentu, vračunati v novinski kontingent do iznosa tega zaostanka. Dobrovoljci po tem takem vračunjenji pripišejo se na dobro za novinski kontingent bodočega leta ter jih je torej pri pravilni stavi bodočega leta odbiti od novinskega kontingenta, ki prihaja po porazdelbi na stavni okraj.

6. Gledé najmanje potrebščine za deželno brambo biva samo tedaj obračunjanje in primerno ustanavljanje završnega (poslednjega) števila, kadar je četrta letna vrsta bila pritegnjena v založbo skupne dopolnitvene potrebščine.

Ta obračun utesnjuje se na to, da se število tistega leta po žrebu v deželno brambo potrjenih vzporedi z najmanjšim kontingentom deželne brambe; oni, kateri se tako pokažejo kot čezštevili, imajo se po členu XIX., točki 3, precej odpustiti od vojaščine.

XXII.

K §^a 52.

Zenitev rezervnikov, nadomestnih rezervistov in brambovcev.

Reservniki in nadomestni rezervisti, kateri so v nedjanjskem razmeru, po tem brambovci c. kr. deželne brambe ne potrebujejo za ženitev, tudi če še niso prestopili tretje letne vrste, ni dovoljenja od svoje staležne čete, niti od političnega oblastva.

XXIII.

K §^{fu} 54.**I z s e l b a.**

V oziru na odpust, ki je potreben za preseljenje v kako vnanjo deželo, postopati je z nadomestnimi rezervisti tako, kakor z rezervniki.

XXIV.

K §§^{foma} 44 in 45.**Ženitev stavi podvrženih.**

Gledé ženjenja stavi podvrženih mladeničev pridejo v moč naslednja določila:

- a) Prepoved ženitve velja za tiste stavi podvržene, ki so v tretji letni vrsti časno oproščeni in na stavi nazaj dani, sploh dotle, dokler stava ni dovršena.
- b) Čim se izreče in javno razglasi, da je tudi četrta letna vrsta k pravilni stavi privzeta, podvrženi so stavljenici četrte letne vrste tistega okoliša, v katerem se ta vrsta na stavo kliče, prepovedi ženitve dotle, dokler svoje stavne dolžnosti v ti letni vrsti ne izpolnijo.

Ako je kje v enem letu bila četrta letna vrsta na stavo klicana, uporabljaja se ženitvena prepoved na stavljenice tistega okoliša, ki stopajo v četrto letno vrsto, za naslednja leta dotle, dokler se ne izreče in javno razglasi, da ondod četrta letna vrsta več ne bode klicana.

Kjer je iz posledka stave neposrednje moči za trdno soditi, da ne bode v bodočem letu dalje treba privzemati na stavo četrte letne vrste, naj se dotični razglas precej izdā.

- c) Taki, kateri svoje stavne dolžnosti niso izpolnili, podvrženi so ženitbeni prepovedi, dokler te svoje dolžnosti povsem ne izpolnijo, tudi če prestopijo tretjo in oziroma četrto letno vrsto.
- d) Prestopek brezoblastne oženitve zastareva pri človeku pod vojno dolžnostjo stoječem, kateri se je oženil, predno je stavno dolžnost povsem izpolnil, a vendar stoprv (še le) po končani stavi tistega leta, v katerem je bil poslednjikrat dolžan na stavo iti, v treh mesecih računeč od dneva poroke.

Vsa določila, stoječa v navodilu za zvršbo vojne postave in v propisih pozneje izdanih, katera bi nasprotovala tej postavi, ali pa temu ukazu, gubé svojo moč z le-tem.

Kadar to navodilo vnovič pod tisk pride, bode v svojem času razglašeno.

Welsersheimb s. r.

I z k a z

o posledkih stave, da bode moči razločiti, če je treba četrto letno vrsto na stavo bodočega leta poklicati, ali ne.

I m e	Stavno leto		Porazdeljen je		Najmanja dopolnilna potreščina daželne brambe		Od 1. dne januarja do 31. dne decembra bilo je potrjenih za *)		Tem se dodajajo o dotični pravilni stavi v dobro pisani dobrovoljci	Skupno	Od teh je odbiti		Skupno	Ostaje	Opomnja
	kontingent	novinski	nadomestno-reservni	kontingent	novinski	nadomestno-reservni	deželno brambo								
Stavni okraj															
	A.	90	9	23	89	9	13	1	114	.	.	.	.	114	
	B.	105	10	26	106	10	20	3	141	6	.	.	6	135	
	C.	105	11	26	108	11	25	4	148	7	.	.	7	141	
	id.	1882	600	60	660	39	100	7	806	10	.	.	10	796	
Torej upravni okoliš			900	90	223	963	69	160	17	1.209	23	.	23	1.186	

*) Kot stavljene ali potrjene je izkazovati vse tiste, kateri so v stavnem letu bili izvršeni na zakoniti službeni čas, po žrebu ali uradoma, po tem potrjene pitomce vojaških izobraževališč.

**) Nadomestkov, potrebnih vsled kake prestave med tema kontingentoma, ni treba izkazovati.

I z k a z

o poslednjih stave, da bode moči razločiti, če je treba četrto letno vrsto na stavo bodočega leta poklicati, ali ne.

I m e	Slavno leto	Porazdeljen je			Najmanjša dopolnilna potrebsčina deželne brambe	Skupno	K temu zaostanek od prejšnjega leta	Torej vsa potrebščina	Od 1. dne januarja do 31. dne decembra bilo je potrjenih za				Tem se dodajo o dotični pravični stvari v dobro pisani dovoljci	Skupno	Od teh je odbiti				Ostaje	Kaže se torej v primeri s potrebsčino		Opomnja
		novinski	nadomestno-reserjni	kontingent					deželno brambo	novinski	nadomestno-reserjni	kontingent			Skupno	nadomestke v stavnem letu za založbo novinskega nadomestno-reserвне kontingenta potrebne	take, ki so v četrti letni vrsti bili potrjeni kot stavi podvrženi	Skupno		nedostatek	presežek	
Upravni okoliš Dopolnilni okraj A. B. C. itd. Torej upravni okoliš	1880	7.400	740	1.860	10.000	800	10.800	7.500	800	2.580	200	11.080	180	.	180	10.900	.	100	800	.	.	
	1881	7.400	740	1.860	10.000	.	10.000	7.000	600	1.340	230	9.170	170	.	170	9.000	1.000	.				
		900	90	225				963	69	160	17	1.209	23	.	23	1.186						
		800	80	200				790	84	232	20	1.126	25	.	25	1.101						
		850	85	213				830	100	250	15	1.195	30		30	1.165						
	1882	4.850	485	1.222				4.817	457	1.398	198	6.870	122	.	122	6.748						
		7.400	740	1.860	10.000	1.000	11.000	7.400	710	2.040	250	10.400	200	.	200	10.200	800	.				

Vsota pravilne potrebsčine za dopolnitev (predelek 6) let 1880, 1881 in 1882 30.000 mōž, torej poprečno 10.000 mōž.
Vsota nedostatkov (predelek 18) iz naša 1.800 mōž { torej } manjka 1.700 mōž, srednje število nedostatka 576 mōž, enako 5,76 % srednje ali poprečne dopolnilne potrebsčine.
Od tega presežek (predelek 19) 100 „ ostaje čez število „

Vojnoslužni list

za vrstitev v nadomestno reservo.

Pokazatelj tega lista (ime in priimek), pristojen v občino
, okraj županija
 dežela bil je dne 18 . . potrjen
 z določbo kot nadomesten rezervist.

P o u č .

Nadomestni rezervist ima dolžnost, vsako premeno svojega prebivališča na znanje dati županu tiste občine, v katero je pristojen, zarad tega, da mu bode moči kaka vojaška povelja in do začetka službene dolžnosti vojaški list vročiti.

Dano v

Podpis
dopolnilno-okrajnega poveljnika.

Opomnja. To poučilo treba je pristavljati tudi v jeziku, kateri se govori v tisti deželi. Gledé oblike in dobave golice (blanketov) ostaje pri starem.

Popravek.

V kosu LVII, pod št. 153 ima se v poslednjem odstavku §^a 41, na strani 573 namesto: nastopnik čitati: nadomestnik.